

## 39. Cevşen nedir?

### İnanan İnsanın En Güçlü Silahı: Duâ

Duâ, inanan insanın en güçlü silahıdır. Cevşen-ül Kebir de en büyük dualardan biridir.

- Cevşen Hz. Peygamber ´den (sallallahu aleyhi vesellem) rivayet edilen, Cevşen-i Kebir diye bilinen uzun bir duanın adıdır. Cevşen-i Kebir, muhtevasının derinliği, ifadelerin akıcılığı ve okunmasından elde edilebilecek, dünyevî ve uhrevî mükafâtlara dâir rivayetler sebebiyle tüm Müslümanların elinden bırakmadığı dualar arasında yer almaktadır.

Ek cevap Cevşen-i Kebir:

- Allah’ın isimlerinden oluşan duâ ve zikirdir
- Gizli sırlar barındıran bir duadır
- Zırh anlamında olduğu Peygamber Efendimiz tarafından bizzat bildirilmiştir.

### Cevşen

Arapça kökenli bir kelime olan „Cevşen“, sözlükte “bir tür zırh, savaş elbisesi” anlamına gelir. İmam Zeynel Abidin’in rivayetine göre, Peygamber Efendimiz (s.a.v.) Asr-ı Saadet döneminde gerçekleşen savaşlardan birinde (bir rivayete göre Uhud Savaşı’nda), savaşın en yoğun anında üzerindeki zırhın ağırlığı altında bunalmış ve Allah’a dua etmiştir. Bunun üzerine gökyüzü kapıları açılmış, Cebrail gelmiş ve “Ey Muhammed! Rabbin sana selam ediyor ve zırhını çıkarıp bu duayı okumanı istiyor. Bu dua hem sana hem de ümmetine zırhtan daha sağlam bir koruma sağlayacak” demiştir.

### Cevşen’in İçeriğı

Cevşen-i Kebir, her biri Allah’ın isim ve sıfatlarından on tanesini içeren yüz bölümden oluşan uzun bir duadır. Her bölümün sonunda “Sübhâneke yâ lâ ilâhe illâ ente'l-emâne'l-emân hallisnâ/ecirnâ/neccinâ mine'n-nâr” (Sübhansın ey Rabbim! Senden başka ilah yok! Biz Senden koruma diliyoruz, bizi cehennemden koru!) ifadesi tekrar edilir.

Bu yüz bölümden yirmi beşinin başında “ve es’elüke bi-esmâik” (ve isimlerinle Senden istiyorum) ifadesi bulunur ve bu bölümler “yâ Allah, yâ Rahmân, yâ Rahîm” şeklinde Allah’ın isimlerini içerir. Bu ifadeyle başlayan her bölüm arasında ise genellikle üç paragraf hâlinde “Yâ hayra'l-Gâfirîn” (Ey en iyi bağışlayan) ifadesiyle başlayan ve devam eden çeşitli dualar yer alır. Böylece duanın tamamı, Allah’a ait iki yüz elli isim ve yedi yüz elli sıfat ve dua içerir. Tüm bu duaların ana amacı, duanın içeriğinden ve her bölümün sonunda tekrarlanan “el-Emân el-Emân hallisnâ mine'n-nâr” (Koruma diliyoruz, bizi cehennemden koru) ifadesinden de anlaşılacağı gibi, dünya sıkıntılarından ve ahiret azabından kurtuluş dilemektir.

### Cevşen ile İlgili Hocaefendi’nin Açıklamaları

Cevşen, samimiyetle yapılan bir duadır. Onun her cümlesi ve kelimesi ihlas ve samimiyet doludur. Peygamberimize ait sözler, tüm insan sözlerinden üstün ve değerlidir. O’na ait sözleri tanımada ustalaşmış olanlar için, Cevşen’in baştan sona peygamberane ifadelerle dolu olduğu açıktır. Bu yüzden bu duaları kullanmak hem önemli hem de kabul olmaya daha yakındır. Ancak yine de bu bir tercih meselesidir. İnsan, namaz dışında hangi dille dua ederse etsin, bu duanın özüne zarar vermez; çünkü Allah tüm dilleri bilir ve duaları kabul ederken sadece samimiyet ve gönülden olmasını esas alır. Zaten dillerin ve renklerin farklı oluşu, O’nun kudretinin bir göstergesi değil midir?

Bu hususlara şunu da ilave etmek faydalı olur kanaatindeyim. İmam Gazzâlî gibi bir allâme, Gümüşhanevî gibi bir büyük veli ve Bediüzzaman gibi bir sahibkırân, Cevşen’i kabullenip onu vird edinmişlerdir. Hatta İmam Gazzâlî ona bir şerh yazmıştır. Cevşen’in me’hazindeki kuvvet ve kudsiyete ait başka hiçbir delil ve burhan olmasa, sadece isimlerini verdiğimiz büyüklerin bu kabullenişleri ve yüzbinlerce insanın Cevşen’e gönülden bağlanıp değer atfetmeleri, Cevşen hakkında en azından ihtiyatlı konuşmaya yetecek güç ve kuvvette delillerdir. Sadece

senedine ait bir boşluktan dolayı Cevşen'e dil uzatmak en ılımlı ifadeyle bir haksızlıktır.

## Yirmi Dördüncü Sözün Üçüncü Dalı

### Cevşenin fazileti

Cevşen'in faziletine ait Mecmuatü'l-Ahza-b'daki ilgili bölümde çok uzun bir rivayet naklediliyor. O rivayette Cevşen duasını okuyanlar için, Tevrat, İncil, Zebur, Kur'ân ve Hz. İbrahim'in (a.s.) sayfalarındaki harfler sayısı kadar sevap verileceği; Hz. İbrahim, Hz. Mûsâ ve Hz. İsmâ'nın (aleyhimüsselâm) sevapları kadar sevap kazanacağı; meleklerin kendisine hürmet edip onu tehlikelerden koruyacağı; hem dünya hem ahiret nimetleri için ona dua edecekleri gibi daha birçok faziletlerden bahseder. Oradaki rivayet hakkında Üstad Bediüzzaman şu yorumda bulunur:

"Bir biçare vesveseli ve hassas ve dinsizlerle görüşen bir adam, meşhur dua-i Nebevî olan Cevşenü'l-Kebîr hakkında ve akıl haricindeki sevap ve faziletine dair bir hadisi görmüş, şüpheye düşmüştü. demiş:

"Râvi, Ehl-i Beyt'in imamlarından. Hâlbuki hadsiz bir mübalâğa görünüyor. Meselâ içinde der: 'Bu duaya Kur'ân kadar sevap verilir.' Hem 'Göklerdeki büyük melâikeler, o dua sahibini gördükçe kürsilerinden inip ona pek büyük bir tevazu ile hürmet ederler.' Bu ise, aklın ve mantığın mikyaslarına gelmez" diye, Risale-i Nur'dan imdat istedi. Ben de Kur'ân'dan ve Cevşen'den ve Nur'lardan gayet kat'î ve tam akıl ve hikmete mutabık bir cevap verdim. Size gayet kısa bir icmalini beyan ediyorum. Şöyle ki, ona dedim:

Evvelâ: Yirmi Dördüncü Sözün Üçüncü Dalında on adet "usul" var, böyle şüpheleri esasıyla keser, izale eder. Ona bak, cevabını al.

Saniyen: ... Zât-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâm, o duanın kendi hakkında o azîm mertebesini görmüş, ona haber veren Ceb-rail Aleyhisselâm'dan işitmiş, başkalarını kendine kıyas etmiş veya edilmiş. Demek o pek fevkalâde ve acip sevap, zât-ı Ahmediye'nin (s.a.v.) velâyet-i kübrâsından ona gelmiş. Küllî, umumî değil, belki o duanın mahiyetinde böyle harika bir kıymet var ve İsm-i Âzam mazharı olan zâtın tebaiyetiyle başkalar da o sevap mümkündür; fakat gayet ehemmiyetli şartları var, yalnız okumak kâfi

gelmez. Yoksa muvazene-i ahkâmı bozar, farzlara ilîşir.

Salisen: ...O duadaki yüzer Esmâ-i Hüsnâ'nın hakikatlerine baktığı zaman, değil mübalâğa, belki onların nihayetsiz tecellîlerinden gelmesi mümkün... (Her mümkün her zaman ve herkes için vaki olmaz.)

Rabian: ...Hem İslâmiyet'te her sevabın, her fazilet-i a'mâlin en evvel mazharı ve bizlerin bir duada bir zerre sevabımızda, o duada bir dağ kadar sevap ve feyzi kazanan zât-ı Ahmediye (s.a.v.), hususî virdler ve dualar ve şeriat ve risalet cihetiyle değil, belki velâyet-i Ahmediye noktasında ve umumî olmayan derslerinde, kendine verilen en yüksek mer-tebeyi beyan eder. Kendine tam tebaiyet eden has vârislerini, o noktalara teşvik eder."

Ayrıca Üstad Bediüzzaman böyle dua ve virdlerin faydalarını düşünerek okuma hakkında şu prensibi de ders veriyor:

"Ubudiyet, emr-i İlâhî'ye ve rıza-yı İlâhî'ye bakar. Ubudiyetin dâisi emr-i İlâhî ve neticesi rıza- yı Hak'tır. Semerâtı ve fevâidi uhreviye'dir. Fakat ille-i gaiye olmamak, hem kasten istenilmemek şartıyla, dünyaya ait faydalar ve kendi kendine terettüp eden ve istemeyerek verilen semereler, ubudiyete münâfi olmaz. Belki zayıflar için müşevvik ve müreccih hükmüne geçerler. Eğer o dünyaya ait faydalar ve menfaatler o ubudiyete, o virde veya o zikre illet veya illetin bir cüz'ü olsa, o ubudiyeti kısmen iptal eder. Belki o hâsiyetli virdi akîm bırakır, netice vermez.